

Folketingets Social- og Indenrigsudvalg

Holmens Kanal 22
1060 København K
Telefon 33 92 93 00
sim@sim.dk
www.sim.dk

Sagsnr.
2015 - 9621

Folketingets Social- og Indenrigsudvalg har d. 9.5.2016 stillet følgende spørgsmål nr. 12 til L 162 til social- og indenrigsministeren, som hermed besvares.

Doknr.
352434

Spørgsmål nr. 12:

Dato
12-05-2016

”Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 4. maj 2016 fra Børnerådet, jf. L162 – bilag 6 og L163 – bilag 6.”

Svar:

Som nævnt i besvarelsen af spørgsmål 11 har kortlægningen af praksis for magtanvendelser over for anbragte børn og unge vist, at plejefamilier er i tvivl om, hvor langt de kan gå i udøvelsen af omsorg over for de anbragte børn og unge, og hvornår der er tale om magtanvendelse. Tvivlen opstår især, når behovet for støtte kolliderer med barnet eller den unges ret til selvbestemmelse. Således hersker der bl.a. tvivl om, hvorvidt det vil være magtanvendelse at børste tænder på et barn, i tilfælde hvor barnet ikke selv ønsker det. Plejefamilierne vurderer selv, at de i nogen grad anvender fysisk magt, f.eks. i form af fastholdelse. Dette sker særligt over for mindre børn, bl.a. når de har udvist en adfærd, der umuliggør en normal social situation.

Magtanvendelsesudvalget anbefalede med afsæt heri, at omsorgsrettens rækkevidde blev uddybet. Dette er sket med præciseringen af, hvad ansvaret for den daglige omsorg indebærer i lovforslagets § 3 om voksenansvar, som også de almindelige plejefamilier er omfattet af.

Der var ikke enighed i Magtanvendelsesudvalget om, hvorvidt plejefamilier også skulle omfattes af de generelle regler om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten. Som det fremgår af betænkningen, indstillede nogle af udvalgets medlemmer, herunder Børnerådets repræsentant, at plejefamilier skal have adgang til fysisk magtanvendelse og tilbageholdelse, hvis der på baggrund af barnet eller den unges behov træffes en konkret afgørelse herom af børn og unge-udvalget. Andre af udvalgets medlemmer indstillede, at plejefamilier skal have adgang til fysisk magtanvendelse og tilbageholdelse efter de samme regler som døgninstitutioner og opholdssteder. En sidste andel af udvalgets medlemmer indstillede, at plejefamilier fortsat ikke skal have adgang til at anvende magt.

Vi har i satspuljekredsen valgt, at reglerne om magtanvendelse og andre indgreb i selvbestemmelsesretten ikke skal gælde for almindelige plejefamilier, og at kun nogle af beføjelserne skal udvides til også at omfatte de kommunale plejefamilier.

Det har vi, fordi plejefamilier, i de familielignende rammer i deres eget hjem, antages at have en videre adgang end de øvrige anbringelsessteder, til, med pædagogiske indgreb, at påvirke de anbragte børn og unges adfærd. Dette er i lighed med, hvordan de efter forældreansvarsloven ville håndtere tilsvarende opførsel over for deres egne børn.

Endvidere fordi plejefamilier – i lighed med øvrige familier – har adgang til at fastsætte og opretholde regler i deres eget hjem ved f.eks. at stoppe og irttesætte børn, der kaster med mad, løber rundt med mudrede sko osv.

Endelig vil plejefamilier, i lighed med personale på de øvrige anbringelsessteder og i medfør af reglen om nødværge efter straffeloven, under visse nærmere omstændigheder straffrit kunne afværge et uretmæssigt påbegyndt eller overhængende angreb på sig selv eller andres liv, legeme eller i helt særlige tilfælde ejendom, når handlingen er nødvendig og forsvarlig.

Plejefamilier, som overtager den daglige omsorg over for et barn, har således i vidt omfang samme handlemuligheder som forældre.

Der vil blive udarbejdet vejledningsmateriale om rækkevidden af voksenansvaret, herunder også for de almindelige plejefamilier.

Kommunale plejefamilier er familier, som i kraft af deres kompetencer og kvalifikationer, er godkendt til at have børn og unge i pleje, som har et behov for særlig støtte, der ikke vurderes at kunne varetages i almindelige plejefamilier, og som ellers vil kunne anbringes på et opholdssted eller en døgninstitution.

For at sikre at de kommunale plejefamilier har de samme redskaber til at udøve den nødvendige omsorg over for anbragte børn og unge, som almindelige plejefamilier har, omfattes de derfor af hjemlerne til fysisk guidning og afværgehjælp. Det skyldes, at kommunale plejefamilier, bl.a. i kraft af deres uddannelse og erfaring, indtræder i en mere professionel relation til barnet eller den unge, og jo mere professionel relationen er mellem en voksen og et barn eller en ung, jo større er behovet for, at der skal være en klar lovhjemmel, før indgreb kan foretages.

Adgangen til at anvende fysisk guidning og afværgehjælp vil således være den samme for kommunale plejefamilier som personale på opholdssteder og døgninstitutioner. Som nævnt i besvarelsen af spørgsmål 3 vil fysisk guidning - i lighed med i dag - fortsat ikke skulle registreres og indberettes, mens der vil skulle ske registrering og indberetning af afværgehjælp.

Som redegjort for i besvarelsen af spørgsmål 10 er og bør det generelt være en helt almindelig og integreret del af pædagogikken på anbringelsessteder for børn og unge, at der reflekteres over de hverdagsituationer, som kan give anledning til konflikter. Det har jeg fuld tillid til både sker på anbringelsesstederne i dag, og efter de nye regler er trådt i kraft.

I det omfang der er behov for at anvende yderligere magt over for et barn eller en ung, end der er adgang til i kommunale plejefamilier, bør barnet eller den unge i stedet anbringes på et opholdssted eller en døgninstitution.

Det er vigtigt, at vi ikke gør plejefamilierne til miniinstitutioner. Derfor synes jeg også, at vi skal være meget varsomme med at give dem flere muligheder for at anvende magt, udover det strengt nødvendige, så de kan tage hånd om de børn, som bor hos dem.

Med venlig hilsen
Karen Ellemann